

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

INFORMACJA O ZAWODZIE

Doradca emerytalny (241201)

Doradcy finansowi i inwestycyjni

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Doradca emerytalny (241201)

Doradcy finansowi i inwestycyjni

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Doradca emerytalny (241201)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [90]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): https://pl.freepik.com/darmowe-zdjecie/w-wieku-kilku-emerytow-rozmawia-z-pracownikiem_1489249.htm [dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	7
2.7. Zawody pokrewne.....	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	8
3.1. Zadania zawodowe	8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie doradztwa emerytalnego	9
3.3. Kompetencje społeczne.....	11
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	11
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	12
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	13
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	14
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	15
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	15
7. SŁOWNIK POJĘĆ	17
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	17
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	19

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Doradca emerytalny 241201

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Doradca produktów inwestycyjnych.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 2412 Financial and investment advisers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe), źródeł internetowych oraz wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011-2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Radosław Bogusiewicz – Ergo Pro Gdańsk.
- Maciej Teległow – Pramerica Życie TUiR S.A. Warszawa, Oddział Gdańsk.
- Magdalena Szymczuk – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Anna Kaczorowska – PBS sp. z o.o., Sopot.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Małgorzata Domańska-Plichta – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Magdalena Jackman – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Ryszard Pieńkowski – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Jolanta Religa - Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Sebastian Stefański – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Daria Świsulska – PBS sp. z o.o., Sopot.

Recenzenci:

- Arkadiusz Błażewicz – Host Arkadiusz Błażewicz, Gdańsk.
- Natalia Zasadzińska – Alex T. Great sp. z o.o. Gdynia

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Bogdan Grzybowski – Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Warszawa.
- Jacek Śmiarowski – Fundacja na Rzecz Standardów Doradztwa Finansowego, Warszawa.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Doradca emerytalny przygotowuje zindywidualizowany plan emerytalny klienta na podstawie jego potrzeb i możliwości finansowych.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Praca w zawodzie **doradca emerytalny** ma charakter analityczno-usługowy. Jej celem jest analiza potrzeb klienta oraz jego możliwości finansowych. Na podstawie zgromadzonych danych doradca emerytalny przygotowuje rekomendacje w zakresie dostępnych na rynku długoterminowych produktów finansowych¹, spełniających oczekiwania klienta i odpowiadających jego możliwościom. Produkty rekomendowane przez doradcę emerytalnego powinny stanowić ofertę firm nadzorowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego. Rekomendacje doradcy zawierają wyjaśnienie istoty prezentowanych produktów emerytalnych.

Istotnym aspektem pracy doradcy jest utrzymywanie kontaktu z klientami, budującego z nimi długoletnie relacje. Doradca jest wynagradzany rekomendacjami, które budują bazę klientów.

Doradca emerytalny działa na rzecz klienta zgodnie z kodeksem i misją firmy, która jest zgodna z zasadami etyki zawodowej.

Sposoby wykonywania pracy

Praca w zawodzie **doradca emerytalny** polega m.in. na:

- analizowaniu informacji dotyczących rynku inwestycyjnego i ubezpieczeniowego oraz produktów dostępnych na tym rynku,
- rozpoznawaniu potrzeb klienta w zakresie zabezpieczeń emerytalnych,
- analizowaniu możliwości finansowych klienta,
- organizowaniu spotkań z klientami,
- prezentowaniu produktów ubezpieczeniowych i ich dopasowywaniu do potrzeb klienta,
- kontrolowaniu inwestycji posprzedażowej,
- aktualizowaniu wiedzy dotyczącej przepisów, regulacji i sposobów funkcjonowania rynków finansowych,
- działaniu zgodnie z etyką zawodową,
- budowaniu bazy klientów na podstawie gromadzonych rekomendacji.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Doradca emerytalny wykonuje swoją pracę w biurze instytucji finansowej na stanowisku bezpośrednio związanym z obsługą klienta, obsługą telefoniczną lub służbowo spotyka się z klientami poza biurem. Organizuje spotkania w domu klienta (co wiąże się z zapewnieniem komfortu podejmowania decyzji) lub w innym miejscu wyznaczonym przez klienta.

Praca doradcy emerytalnego jest wykonywana w warunkach typowych dla pracy biurowej, najczęściej w pozycji siedzącej. Pomieszczenia posiadają zazwyczaj oświetlenie dzienne i sztuczne oraz instalacje klimatyzacyjne.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Doradca emerytalny w swojej pracy wykorzystuje typowe urządzenia biurowe, takie jak:

- komputer,
- telefon,
- kserokopiarkę,
- skaner,
- faks.

Organizacja pracy

Praca w zawodzie **doradca emerytalny** wymaga samodzielnego planowania i organizowania czasu oraz zakresu wykonywanych działań. Rzadko zdarza się, by doradca pracował zespołowo.

Doradca emerytalny może pracować niezależnie (prowadząc jednoosobową działalność gospodarczą na rzecz wybranej instytucji finansowej) lub jako pracownik etatowy. Będąc pracownikiem etatowym, pracuje najczęściej w systemie jednozmianowym, 8 godzin dziennie. Czas pracy doradcy emerytalnego prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą jest zazwyczaj nienormowany, dostosowany do potrzeb klientów.

Praca w zawodzie może być wykonywana również poza biurem (np. u klienta), co wymaga zwiększonej mobilności.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Wykonywanie pracy w zawodzie **doradca emerytalny** nie wiąże się z występowaniem specyficznych zagrożeń dla zdrowia, czy chorób zawodowych.

Długotrwała praca przy komputerze i wymuszona – siedząca pozycja ciała może wiązać się z obciążeniem dla narządu wzroku i kręgosłupa. Osoby zatrudnione w tym zawodzie dość często narażone są na stres i pracują pod presją czasu, z czym związane są duże obciążenie psychiczne i okresowo objawy wyczerpania lub zmniejszenia odporności organizmu.

Konieczność przemieszczania się do miejsc spotkań z klientami wiąże się z ryzykiem wypadków komunikacyjnych.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **doradca emerytalny** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność układu mięśniowo-szkieletowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- spostrzegawczość,
- zręczność rąk i palców;

w kategorii sprawności i zdolności

- podzielność uwagi,
- dobra pamięć,
- rozumowanie logiczne,
- uzdolnienia rachunkowe,
- zdolność strategicznego myślenia,
- zdolność selektywnego wyboru informacji,
- łatwość wypowiedzania się w mowie i piśmie,
- zdolności organizacyjne i analityczne,
- gotowość do pracy pod presją czasu;

w kategorii cech osobowościowych

- rzetelność,
- dokładność,
- odpowiedzialność,
- systematyczność,
- samodzielność,
- samokontrola,
- kreatywność i otwartość na innowacyjne rozwiązania,
- odporność emocjonalna,
- asertywność,
- dyspozycyjność,
- wysoka kultura osobista,
- gotowość do ustawicznego uczenia się.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4 Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Praca **doradcy emerytalnego** ze względu na wydatek energetyczny zaliczana jest do prac lekkich. Nie ma szczególnych wymagań fizycznych dla kandydatów do tego zawodu. W pracy wymagane analizowanie danych i wnioski na ich podstawie, co wiąże się ze znacznym obciążeniem umysłowym.

Przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu doradca finansowy są zaburzenia psychiki (zwłaszcza nerwicowe) oraz upośledzenie umysłowe (nawet w stopniu lekkim).

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **doradca emerytalny** preferowane jest posiadanie wykształcenia wyższego co najmniej I stopnia na kierunkach studiów społeczno-ekonomicznych (np. ekonomia, finanse, prawo).

Możliwe jest podjęcie pracy w tym zawodzie przez osoby z wykształceniem średnim, pod warunkiem udokumentowania doświadczenia w pracy w instytucjach finansowych.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Podjęcie pracy w zawodzie **doradca emerytalny** ułatwia:

- dyplom potwierdzający ukończenie wyższych studiów I lub II stopnia np. na kierunkach ekonomia, finanse, prawo,
- dyplom potwierdzający ukończenie studiów podyplomowych na kierunku powiązany z doradztwem finansowym lub ubezpieczeniami społecznym.

Dodatkowym atutem przy zatrudnieniu w zawodzie doradcy emerytalnego może być posiadanie:

- wpisu na listę brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych i/lub maklerów papierów wartościowych i/lub doradców inwestycyjnych, prowadzoną przez Komisję Nadzoru Finansowego,
- certyfikatu doradcy finansowego, wydanego przez niezależną instytucję certyfikującą w wyniku przeprowadzonego egzaminu,
- certyfikatów i świadectw potwierdzających udział w szkoleniach i kursach o tematyce sprzedażowej, finansowej, emerytalnej, ubezpieczeniowej,
- certyfikatu znajomości języka angielskiego na poziomie komunikatywnym (co najmniej B1 zgodnie z klasyfikacją Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego)
- prawa jazdy kat. B.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Doradca emerytalny rozszerza swoją wiedzę i umiejętności poprzez uczestniczenie w szkoleniach wewnętrznych organizowanych przez zatrudniającą go firmę lub inne zewnętrzne instytucje finansowe.

Osoba z kwalifikacjami doradcy emerytalnego może awansować na menadżera grupy, lidera biura, dyrektora regionalnego. Budowanie pozycji w zawodzie doradcy emerytalnego jest długoterminowym procesem.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **doradca emerytalny** nie ma możliwości potwierdzenia kompetencji zawodowych w ramach edukacji formalnej.

Oczekiwane przez pracodawców kierunkowe wykształcenie wyższe potwierdzają dyplomy ukończenia studiów I i/lub II stopnia na preferowanych kierunkach ekonomia, finanse, prawo oraz dyplomy ukończenia studiów podyplomowych na kierunkach powiązanych z doradztwem finansowym lub ubezpieczeniami społecznym.

Kompetencje nabyte podczas edukacji pozaformalnej (w tym szkolenia i kursy organizowane przez organizacje branżowe) oraz w toku uczenia się nieformalnego można potwierdzić, przystępując do egzaminu i uzyskując stosowny certyfikat w wyniku przeprowadzonego egzaminu. Przykładem jest licencja wydawana przez Komisję Nadzoru Finansowego, która stanowi potwierdzenie kompetencji przydatnych w zawodzie doradca emerytalny, takich jak: broker ubezpieczeniowy i reasekuracyjny, makler papierów wartościowych, czy doradca inwestycyjny.

Doradca emerytalny może potwierdzać swoje kompetencje w zawodzie pokrewnym doradca finansowy, uzyskując certyfikat:

- I stopnia: Certyfikat EFC® (European Financial Consultant: europejski doradca finansowy) – wydawany przez EFPF, Certyfikat EFA® (European Financial Adviser: europejski doradca finansowy) wydawany przez EFPA,
- II stopnia: Certyfikat EFP® (European Financial Planner: europejski planer finansowy) – wydawany przez EFPF i EFPA.

Uznany w środowisku branżowym potwierdzeniem rozwoju kompetencji doradcy emerytalnego są ponadto referencje wydawane przez klientów, na rzecz których świadczył usługi doradcze.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **doradca emerytalny** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Doradca finansowy	241202
Doradca inwestycyjny	241203

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **doradca emerytalny** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Analizowanie produktów finansowych i inwestycji klienta oraz jego sytuacji w zakresie państwowego zabezpieczenia emerytalnego.
- Z2 Prowadzenie spotkań z klientami zainteresowanymi doradztwem emerytalnym.
- Z3 Przygotowywanie indywidualnej oferty produktów emerytalnych i prezentowanie jej klientowi.
- Z4 Zarządzanie bazą danych klientów zgodnie z uprawnieniami.
- Z5 Inwestowanie w produkty i rozwiązania finansowe (sprzedaż produktów emerytalnych).
- Z6 Kontrolowanie inwestycji klienta po sprzedaży.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie doradztwa emerytalnego

Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie doradztwa emerytalnego obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Analizowanie produktów finansowych i inwestycji klienta oraz jego sytuacji w zakresie państwowego zabezpieczenia emerytalnego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady funkcjonowania gospodarki i rynków finansowych; Przepisy prawa dotyczące emerytów i wysokości wypłacanych emerytur; Rodzaje i zasady działania produktów finansowych, w szczególności dotyczących zabezpieczeń emerytalnych; Sposoby i metodykę oceny rozwiązań finansowych ze szczególnym uwzględnieniem ich efektywności i ryzyka w długim okresie czasu; Przepisy dotyczące rozliczeń podatkowych określonych rozwiązań finansowych; Statystyki w zakresie długości życia i stanu zdrowia i ich trendy zmian w czasie; Prognozy dotyczące zmian zasad i wysokości wypłat emerytur i świadczeń dla starszych ludzi w długiej perspektywie czasowej; Programy komputerowe i narzędzia analityczne wykorzystywane w analizie i ocenie rynku usług i produktów finansowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Monitorować trendy i informacje dotyczące gospodarki i rynków finansowych, w tym możliwych zmian przepisów i sposobu wypłacania emerytur; Interpretować informacje dotyczące rynku inwestycyjnego i ubezpieczeniowego; Opracowywać i aktualizować bazy danych <u>inwestycji kapitałowych</u>² i ubezpieczeń; Analizować umowy dotyczące rozwiązań finansowych; Prognozować realną, możliwą wysokość zabezpieczeń finansowych w dalekiej przyszłości. Analizować <u>ryzyko inwestycyjne</u>³ konkretnych rozwiązań finansowych z zastosowaniem metod i narzędzi analitycznych; Prognozować możliwe wysokości miesięcznego zabezpieczenia finansowego na podstawie aktualnej sytuacji klienta; Użytkować komputer i programy komputerowe w ocenie i analizie usług i produktów finansowych (w tym: pakiety biurowe np. arkusze kalkulacyjne, komunikatory sieciowe, serwisy informacyjne).

Z2 Prowadzenie spotkań z klientami zainteresowanymi doradztwem emerytalnym	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady budowy zaufania, w tym podstawy psychologii i komunikacji interpersonalnej; Proces, jaki musi przeprowadzić z klientem; Zakres i znaczenie informacji potrzebnych dla prawidłowej analizy sytuacji klienta; Przepisy dotyczące możliwości przejścia na emeryturę oraz naliczenia wysokości emerytury w sytuacji konkretnego klienta; Przepisy dotyczące wszelkich innych niż emerytura świadczeń, jakie państwo zapewnia osobom na emeryturze lub po osiągnięciu określonego wieku, znajdujące zastosowanie w przypadku konkretnego klienta; Funkcjonalności i zasady obsługi kalkulatora emerytalnego zamieszczonego na Platformie Usług Elektronicznych ZUS. 	<ul style="list-style-type: none"> Budować zaufanie klienta, z wykorzystaniem podstawowej wiedzy psychologicznej i zasad komunikacji interpersonalnej; Pozyskiwać od klienta informacje konieczne do analizy jego przewidywanej sytuacji na emeryturze (w tym potrzeb finansowych) z zachowaniem zasad etyki zawodowej oraz przepisów ochrony danych osobowych; Uświadamiać i wyjaśniać klientowi, jak mogą się kształtować jego inne potrzeby finansowe w wieku emerytalnym (których klient dotychczas nie znał, nie rozumiał) w sposób profesjonalny, z zachowaniem empatii; Prezentować informacje na temat obowiązujących przepisów w zakresie przechodzenia na emeryturę i naliczania ich wysokości w sposób zapewniający pełne

	<p>zrozumienie ze strony klienta;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezentować językiem zrozumiałym dla klienta informacje na temat wszelkich świadczeń, jakie państwo zapewnia osobom na emeryturze bądź po osiągnięciu określonego wieku; • Posługiwać się kalkulatorem emerytalnym zamieszczonym na Platformie Usług Elektronicznych ZUS.
--	--

Z3 Przygotowywanie indywidualnej oferty produktów emerytalnych i prezentowanie jej klientowi

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Metodykę budowania długoletnich planów finansowych ze szczególnym uwzględnieniem analizy ryzyka finansowego; • Metodykę budowania planów finansowych pod kątem dostosowania możliwości finansowych klienta do jego potrzeb; • Metodykę budowania długoletnich planów finansowych ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczenia tych planów i sytuacji finansowej klienta na wypadek zdarzeń losowych i chorób w trakcie trwania planu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać konkretne produkty finansowe do określonych potrzeb i możliwości klienta; • Dokonywać zakupu różnych produktów w celu zmniejszenia ryzyka; • Dostosowywać wybrane rozwiązania do potrzeb i możliwości klienta; • Prezentować klientowi ofertę produktów emerytalnych w sposób profesjonalny i zrozumiały dla odbiorcy.

Z4 Zarządzanie bazą danych klientów zgodnie z uprawnieniami

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Programy komputerowe służące do przechowywania informacji na temat klienta i jego produktów i zarządzających terminarzem kontaktów z klientem; • Zasady kontaktu i kontroli inwestycji po sprzedaży; • Przepisy dotyczące ochrony danych osobowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzić ewidencję klientów i ich produktów w wybranym systemie komputerowym; • Korzystać z systemu zarządzającego kontaktem z klientem; • Zapewniać kontrolę nad przetwarzaniem danych osobowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Z5 Inwestowanie w produkty i rozwiązania finansowe

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Przepisy prawa dotyczące umów i działania produktów finansowych i inwestycyjnych; • Dokumentację wymaganą do zawarcia umowy na zakup poszczególnych produktów finansowych; • Kompetencje instytucji / osób zajmujących się profesjonalnie sprzedażą rozwiązań spoza oferty doradcy emerytalnego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizować umowy ze szczególnym uwzględnieniem ich zakresu, sposobu działania, wyłączeń i realnych opłat; • Przygotowywać z klientem dokumenty wymagane do skutecznego zawarcia umowy na zakup danego produktu finansowego; • Przeprowadzać pełen proces zawarcia umowy do momentu jej wejścia w życie; • Doradzać i kierować klienta do kompetentnych instytucji / osób, w przypadku specjalistycznych dziedzin inwestycyjnych, którymi nie dysponuje doradca.

Z6 Kontrolowanie inwestycji klienta po sprzedaży	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Potrzebę stałej kontroli nad wybranymi przez klienta rozwiązaniami; • Zasady kontaktu posprzedażowego z klientem; • Potrzebę i zasady monitorowania sytuacji klienta w trakcie trwania wybranych rozwiązań; • Potrzebę i zasady inwentaryzacji rozwiązań klienta w trakcie ich trwania i ponownej oceny ich zasadności ze względu na zmiany rynkowe oraz zmiany sytuacji klienta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymywać długoletni kontakt z klientem; • Realizować ponowną usługę doradztwa w kontekście zmiany sytuacji na rynku i u klienta; • Realizować wszelkie zasadne świadczenia dla klienta, wynikające z podpisanych umów.

3.3. Kompetencje społeczne

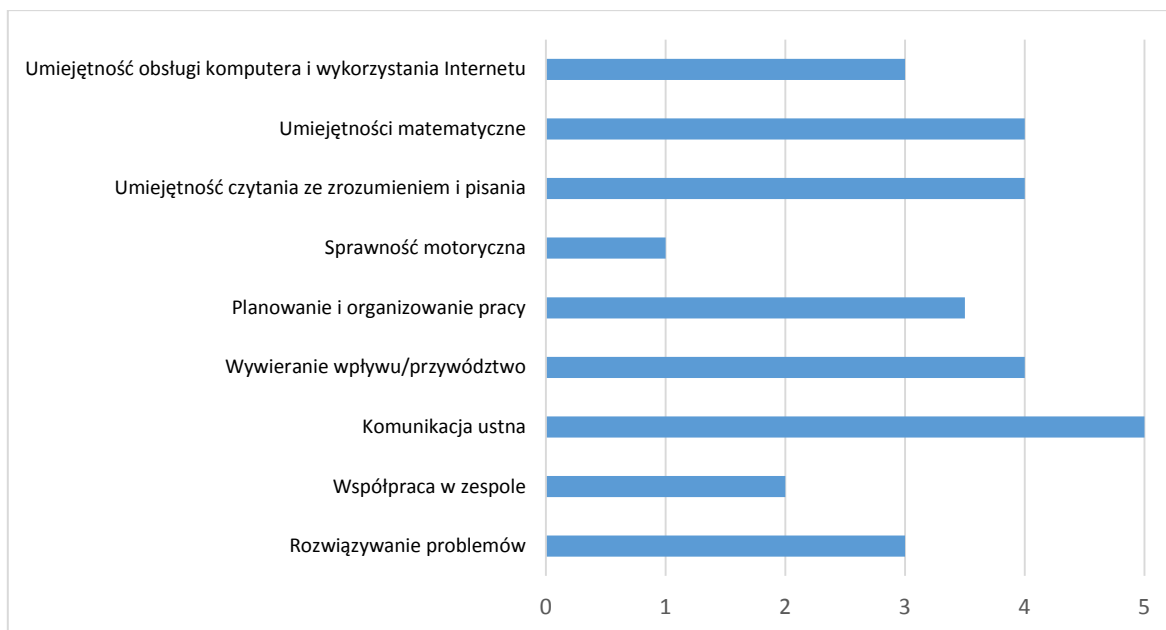
Pracownik w zawodzie **doradca emerytalny** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za świadczone na rzecz klienta doradztwo emerytalne.
- Przestrzegania ogólnie przyjętych w sektorze finansów zachowań etycznych, w tym przestrzegania zasad uczciwości, rzetelności oraz poufności.
- Dokonywania samooceny i weryfikowania działań w zakresie realizowanego doradztwa.
- Wykazywania inicjatywy, otwartości i zorientowania na potrzeby i możliwości klienta.
- Budowania i utrzymywania trwałych opartych na zaufaniu relacji z klientami.
- Ustawicznego podnoszenia własnych kompetencji zawodowych i personalnych.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien posiadać zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **doradca emerytalny**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **doradca emerytalny**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **doradca emerytalny** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Zatrudnienie w zawodzie **doradca emerytalny** można podjąć między innymi w:

- Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych,
- firmach ubezpieczeniowych,
- bankach,
- kancelariach prawnych,
- instytucjach brokerskich (czyli reprezentujących interesy klienta, dostosowujących ofertę do jego potrzeb i oczekiwań w zakresie ubezpieczeń majątkowych i zdrowotnych),
- agencjach ubezpieczeniowych.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowane-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Kandydatów do pracy w zawodzie **doradca emerytalny** przygotowuje się w publicznych i niepublicznych szkołach wyższych (uniwersytety, politechniki, wyższe szkoły zawodowe), na kierunkach ekonomia, finanse i rachunkowość, prawo. Szkoły te oferują na studia I i II stopnia oraz studia podyplomowe, m.in. w zakresie doradztwa finansowego lub ubezpieczeń społecznych.

Szkolenie

Szkoleniem **doradców emerytalnych** zajmują się głównie firmy finansowe oraz instytucje szkoleniowe specjalizujące się w tej branży. Oferują one specjalistyczne kursy potwierdzane stosownym certyfikatem. Często praktyką jest organizowanie szkoleń (wewnętrznych) dla doradców emerytalnych przez instytucje ich zatrudniające. Przykładowa tematyka szkoleń: emerytury i renty po zmianach, planowanie finansowe, etyka zawodowa w branży finansów.

W przypadku gdy doradca sprzedaje produkty emerytalno-ubezpieczeniowe, powinien posiadać licencję Komisji Nadzoru Finansowego. Kursy przygotowujące do egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych organizują publiczne i państwowe uczelnie wyższe oraz instytucje szkoleniowe, specjalizujące się w tej branży.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wybiezstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie w zawodzie **doradca emerytalny** może być bardzo zróżnicowane i kształtować się w przedziale między 2200 zł brutto, dla osób rozpoczynających karierę, a kilkanaście tysięcy zł brutto miesięcznie dla doświadczonych doradców.

Bardzo często zarobki doradców emerytalnych są zależne od wartości zawartych umów z klientami. W niektórych przypadkach wynagrodzenie może składać się z części podstawowej i premii zależnej od określonych przez pracodawcę warunków, np. poziomu realizacji planu. W innych przypadkach wynagrodzenie może być sumą naliczonych prowizji od sprzedanych rozwiązań.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **doradca emerytalny** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnością.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (O5-R); wymagane jest wówczas wyposażenie stanowiska w uchwyty, poręczce, regulowaną wysokość krzesła, podnóżka i inne udogodnienia,

- z niewielką dysfunkcją kończyn górnych (05-R), która nie wyklucza pracy przy komputerze; wymagane jest wówczas pewne dostosowanie sprzętu komputerowego,
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia,
- cierpiących na padaczkę (06-E), które mogą wykonywać zawód na wybranych stanowiskach pracy, pod warunkiem, że ryzyko występowania ataków jest możliwe do określenia.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/WE („Dyrektywa MiFID II”) (Dz. U. UE L 173 z 12.06.2014, s. 349).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1449, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1776).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1355, z późn. zm.).

- Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1270).
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1778, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1906).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Jabłońska-Porzuczek L., Łuczka W.: Powszechny system emerytalny a aktywność zawodowa emerytów. Difin, Warszawa 2016.
- Korzeniowska A., Lewicka B., Ratajczyk S.: Długoterminowe oszczędności finansowe w Polsce. Centrum Prawa Bankowego i Informacji, Warszawa 2016.
- Ronka-Chmielowiec W. (red.): Ubezpieczenia emerytalne, społeczne, metody aktuarialne. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2010.
- Sułkowska W. (red.): System ubezpieczeń społecznych. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2014.
- Szpor G.: System ubezpieczeń społecznych. Zagadnienia podstawowe. LexisNexis, Warszawa 2013.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Komisja Nadzoru Finansowego: <https://www.knf.gov.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal Ministerstwa Finansów: <https://www.gov.pl/web/finanse>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych: <https://www.zus.pl>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.

Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.

Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Długoterminowy produkt finansowy	Jest to produkt oszczędnościowy lub ubezpieczeniowo-oszczędnościowy, przewidziany do realizacji w długim okresie czasu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Korzeniowska A., Lewicka B., Ratajczyk S.: Długoterminowe oszczędności finansowe w Polsce. Centrum Prawa Bankowego i Informacji, Warszawa 2016.
2	Inwestycja kapitałowa	Lokowanie środków w aktywa pozwalające na osiągnięcie zysków	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie Ronka-Chmielowiec W. (red.): Ubezpieczenia emerytalne, społeczne, metody aktuarialne. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2010.
3	Ryzyko inwestycyjne	Brak pewności w kwestii wielkości osiąganego zysku lub straty, jaką może przynieść dana inwestycja	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie Encyklopedii Zarządzania https://mfiles.pl/pl/index.php/Ryzyko_inwestycyjne [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.